

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№24 (40)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
15 червня '18

17 червня — День медичного працівника

Дорогі медики!

Прийміть вітання з нагоди професійного свята!

Споконвіку здоров'я цінується більше за всілякі скарби. Тому ваша праця завжди була однією з найнеобхідніших, найшанованіших. Медична реформа, яка триває нині в країні, ставить перед вами нові завдання. Сподіваємося, ви з ними впораєтеся успішно, і надалі стоятимете на сторожі здоров'я жителів нашої об'єднаної громади.

Спасибі за те, що виконуєте свою роботу сумлінно і якісно. Нехай сторицею повертається до вас добро, дароване іншим, нехай у ваших домівках завжди панують щастя, благополуччя. Міцного здоров'я вам і вашим родинам! Натхнення на гарні справи в ім'я нашого спільного майбутнього!

Працівники ПАТ «Кіровоградське рудоуправління»

Підвищать мінімальну пенсію

З липня українські пенсіонери, які мають мінімальну пенсію, почнуть отримувати більше. Це передбачено законом про держбюджет на 2018 рік. Також отримають надбавку і ті, у кого великі

пенсії, які перевищують 10 прожиткових мінімумів для непрацездатних. Підставою тут стане зростання з 1 липня прожиткового мінімуму.

У поліції області – новий керівник

Днями голова Національної поліції України Сергій Князев представив нового очільника поліції в Кіровоградській області. Ним став полковник Роман Козьяков, який раніше був заступником начальника головного управління Національної поліції в Київській області. Екс-очільника поліції області Сергія Кондрашенка

призначено радником голови Національної поліції України.

Тарифи – на місцевий рівень

Треба повністю передати тарифоутворення органам місцевого самоврядування та забезпечити відповідальність їх перед громадянами. Про це заявив віце-прем'єр-міністр – міністр регіонального

розвитку, будівництва та ЖКГ Геннадій Зубко. Він повідомив, що вже ведуться переговори з оновленою Нацкомісією з енергорегулювання щодо остаточного завершення тарифної децентралізації.

Спрощено грошові перекази

Національний банк вніс зміни до правил здійснення переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями та їх виплат в Україні. Згідно

з ними, фізособи отримують можливість за допомогою міжнародної платіжної системи як ініціювати у гривні переказ за кордон, так і отримувати його в гривні в Україні.

Як і обіцяли громаді

Асфальт покладено днями біля школи у Володимирівці та на частині вулиці Новогеоргіївської в Обознівці. Ці роботи виконано за кошти Катеринівської об'єднаної територіальної громади.

Нагадаємо, про необхідність ремонтів місцевих доріг ішлося у передвиборчих програмах теперішніх катеринівського сільського голови та депутатів Катеринів-

рівці, розбитої великоваговим транспортом, ще в листопаді торік, невдовзі після місцевих виборів. Тоді її було вирівняно, засипано щебенем і відсівом, утрамбовано. До асфальтування ж не дійшло (погода не дозволяла), і все-таки дорога набула привабливішого вигляду. А тепер на ній – новенький асфальт.

У Лісному ж нещодавно обладнано сучасну зупинку громадського транспорту. Металево-пластикову конструкцію виготовлено і встановлено силами та за кошт приватного підприємства «Лісне».

Фото Сергія ТИХОНЮКА

«Тут треба мислити абстрактно»

Якось генеральний директор ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» Володимир Кухта, розповідаючи автору цих рядків про очолюваний колектив, згадав про класного екскаваторника, який раніш працював охоронником на ставку в Катеринівці. «Я його сам у екскаваторники й направив, – розповідав Володимир Валентинович. – Було це так. Рибалачи на ставку, я завів розмову з молодим чоловіком, який там саме вартував. Хотілося зрозуміти: невже він у свої роки не хоче займатися серйознішою справою? Я запропонував йому спробувати себе на екскаваторі, і він погодився. Направив я його на дільницю, де складеться видобута вогнетривка глина і завантажуватиметься у залізничні вагони. Там цього молодого чоловіка навчили керувати японським екскаватором, і тепер він – гарний спеціаліст, ро-

боту свою виконує добре. Він як став машиністом екскаватора, навіть зовні змінився. Плечі розправив, впевненішим виглядає». Днями я особисто познайомився з Юрієм Філоненком (це він вдало перекваліфікувався з охоронця на машиніста новітнього

екскаватора). Розшукав його на навантажувальній дільниці біля селища Нового, попросив вийти з «Hitachi». Передусім питаю Юрія, чи не забув доленосну для себе розмову з гендиректором біля ставка.

Закінчення на стор. 3

Так відпочивають у «Веселці»

Два тижні тому при школах Катеринівської сільської ради відкрито літні табори.

Про те, як відпочивається учням Катеринівської ЗОШ, розповіла Світлана Лопушнень, яка очолює табір «Веселка» при цій школі:

– Програма відпочинку спрямована на те, щоб якомога ширше розкрити здібності кожної дитини. Проводимо спортивні змагання, інтелектуальні ігри, творчі конкурси, екскурсії.

Наприклад, усі наші школярі відвідали дендропарк у Кропивницькому, де розважилися на атракціонах. Білети на них дітям, як і в попередні роки, подарувала агрофірма «Онул-Ніка», яку очолює Микола Онул.

Побували наші вихованці і на екскурсії по Кропивницькому, в ході якої кандидат історичних наук Юрій Митрофаненко розповів їм про історію міста. Не менш цікавими були відвідини майстерні з виготовлення солодощів «Веселі карамелі».

Крім того, учні 5 і 6 класів побували на телецентрі в Кропивницькому, де побачили, як записуються телепрограми. Дівчата з 7 – 10 класів відвідали обласний центр репродуктивного здоров'я у Кропивницькому. Першо- та другокласники добре розважилися у центрі «Crazy Land» в тому ж Кропивницькому. Учні 3-х і 4-х класів побували у фірмі «Ласка», де дізналися, як виготовляється морозиво. Звісно

ж, їх там почастивали власною продукцією.

Ми, наставники, бачимо, що у

таборі діти здружилися ще більше, що їм подобається відпочивати активно.

ської сільської ради. Виконуючи ці свої зобов'язання, орган місцевого самоврядування подбав про ремонт дороги у Володими-

ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» потрібні на постійну роботу електрогазозварювальник та автоелектрик. Звертатися за тел. 0504571545.

Артіль називалася «Перемогою»

Об'єднанню раділи

Про те, що в Катеринівці кілька десятиліть тому був окремий колгосп, автор цих рядків чув від декількох місцевих старожиливі. Один з них, Володимир Правда, пригадав і назву того господарства – «Перемога». А, наприклад, Павло Булгак, теж пенсіонер, пам'ятає, як катеринівський колгосп приєднали до обознівського. «Це об'єднання відзначалося як велике свято, – розповів Павло Дмитрович. – Жителі Катеринівки, вбрані гарно, поїхали на безтарках в Обознівку. Там з першої хати вийшла тітка Галія, не пам'ятаю її прізвища, винесла ряднинку красиву, постелила на дорозі. Повиходило на вулицю багато обознівців. Катеринівські селяни обіймалися з ними, цілувалися. Люди вірили, що в об'єднаному колгоспі їм буде краще».

Щоправда, ні Павло Булгак, ні хто-небудь інший з катеринівських старожиливі не береться у зв'язку з колгоспом «Перемога» називати якісь дати. Аби дізнатися детальніше про це господарство, я звернувся до державного архіву Кіровоградської області. І натрапив там в одному з фондів на таку інформацію: «з 1950 року сільськогосподарська артіль (колгосп) «Перемога» – колгосп імені Щорса». Цілком можливо, мається на увазі приєднання катеринівського колгоспу «Перемога» до обознівського колгоспу імені Щорса. До того ж, загальновідомо, що саме 1950 року в СРСР почали укрупнювати колгоспи. (Прочитавши це, хтось з катеринівців може засумніватися: «А чи міг Булгак, який народився 1941 року, запам'ятати події 1950-го?»). Наважуся стверджувати, що міг. Павло Дмитрович і голод 1947-го пам'ятає.)

До речі, про приєднання катеринівського колгоспу до обознівського. Мабуть, у цьому був економічний резон, але ця реорганізація спричинила й незручності для людей. Про це й

написала районна газета «Зоря комунізму» у випуску за 14 березня 1968 року. У газеті опубліковано лист кількох жителів Катеринівки, обурених тим, що обознівський колгосп ім. Щорса, до якого приєднали катеринівську артіль, не виділяє транспорту для перевезення їх на роботу. Ідеться в листі і про те, що після об'єднання катеринівського і обознівського господарств катеринівців усунули від управлін-

увати кожному збирачеві трудовень. Про те, який організації колгоспи мали поставити зібраний соняшниковий попіл (як відомо, це – чудове добриво для овочів), у документі не повідомляється. Зате зазначається, що колгосп отримає за кожен зданий центнер польового попелу, крім грошей, 800 грамів мила. Згідно з цим же документом, мило мало розподілятися між збирачами попелу та правлінням.

ня колгоспом – не кличуть їх на збори, на урочистості.

«Парувальна кампанія коней» – за директивами згори

А тепер – про відомості щодо роботи артілі «Перемога», які зберігаються у державному архіві Кіровоградської області. Величезна частка колгоспної документації – це всілякі настанови й вимоги державних органів.

Наприклад, у січні 1933 року начальник Зінов'євського міськземвідділу Шерепенко направив головам ряду колгоспів, в тому числі артілі «Перемога», листа такого змісту: «план заготовлі соняшникового попелу Вами зірвано», «пропонуємо виділити спеціальні бригади зі збирання та перепалювання в степу соняшникового бадилля, крім того, виділити збирачів пічного соняшникового попелу». Далі в листі пропонується колгоспам за кожний центнер попелу нарахо-

Тоді ж, на початку 1933-го, директор Зінов'євської МТС Мельнічук зажадав від голів ряду колгоспів, у тому числі «Перемоги», інформації про наявність посівного матеріалу та кількості зораних восени земель, вона йому була потрібна «у зв'язку з переходом усіх колгоспів, які обслуговувалися Шостаківською МТС, до постійного обслуговування Зінов'євською МТС».

Згодом катеринівські колгоспники отримали «План засіву ярих зернових на весну 1933 року по артілі «Перемога», затверджений президією Зінов'євської міськради. Артілі було вказано посіяти ячменю на 20 га, вівса на 6 га, ярої пшениці на 4 га, кукурудзи (на зерно) на 20 га, проса на 4 га.

У квітні того ж року все той же Зінов'євський міськземвідділ розіслав підпорядкованим йому артілям, в тому числі «Перемозі», попередження з приводу «парувальної кампанії коней», з

якою колгоспи «злочинно зволікають». У документі наголошується: це – важлива політична і господарська справа, за її зрив винуватці каратимуться якнайсуворіше.

Треба зазначити, в цей час в українських селах лютував голод. Не була винятком і Катеринівка. Але в колгоспній документації це явище не відображене.

Зате там є копія постанови радянського уряду, з якої видно: артільне господарювання виявилось неефективним, і керівництво СРСР цим дуже непокоїлося. Документ називається «Про порядок вихідництва з колгоспів», його «Перемога» отримала від все того ж міськземвідділу, у ньому йдеться про «літунів, які перед сівбою самовільно залишають колгоспи, а потім перед молотью повертаються, щоб розкрадати колгоспне добро». Уряд зобов'язав виключати «літунів» з колгоспів.

«Працювала вісім день, заробила трудовень»

Зарплат у теперішньому розумінні колгоспники тоді не отримували. На початку 1930-х радянська влада запровадила для них трудовні. Трудовень – це одиниця виміру кількості та якості праці. Від кількості нарахованих трудовнів залежала винагорода кожному колгоспнику (виплачували її зазвичай в натурі у мізерних кількостях, а часто й зовсім не виплачували, адже зерно та інше продовольство потрібне було державі на потреби індустріалізації). Трудовні нараховувалися в колгоспах не на розсуд правління, а відповідно до норм, затверджених урядом. У березні 1933 року артіль «Перемога» отримала від Зінов'євського міськземвідділу примірник постанови «Про встановлення оцінки в трудовнях роботи бригадирів, рахівників, кінничих та доярців».

Відповідно до неї, бригадиру рілничої бригади, який працює більше року, трудовні нарахо-

увалися за 5-ю групою (по 1,5 трудовня), а, приміром, доярці, що працює перший рік, – за 2-ю групою (по 0,75 трудовня).

Зберігаються в держархіві області й відомості про нарахування трудовнів членам артілі «Перемога». Декому за чотири дні роботи в колгоспі нарахували 0,09 трудовня, а декому – й більше двох.

Цікаво, що при складенні цих відомостей було проігноровано вимоги канцелярського стилю. Так, колгоспники в них значаться так, як їх було заведено називати в селі: Бабій Полька, Чорноштан Райка, Плотнік Шурка, Майстренко Ілько, Цаприка Женька, Бабій Савка, Саєнко Шурка, Погрібна Дуська...

Ковалю в обмін на сіно

Є в документації артілі «Перемога» і документи, які проливають деяке світло на її стосунки в 1930-х роках з катеринівським рудником вогнетривких глин. Зокрема, є договір за 30 січня 1933 року, укладений між Зінов'євським кар'єроуправлінням тресту «Укрколгоспцентр» в особі завідувачого Волощенка Василя Демидовича і правлінням колгоспу «Перемога» в особі голови Шинкаренка та члена правління Бондаря Семена Лук'яновича про те, що колгосп продає кар'єроуправлінню за 2000 рублів «постройки житлові і допоміжні». Також є договір про те, що «кар'єроуправління відпускає колгоспу ковалю Шевченка Семена Федоровича для робіт по ремонту сільськогосподарського реманенту на 1 місяць з 10 червня по 10 липня 1933 року». Колгосп мав розрахуватися з гірниками луковим сіном з 2,34 гектара земель вздовж Водянської річки. Можна припустити, що сіно руднику було потрібне для годівлі коней, яких використовували при видобутку корисних копалин. «Наша громада» про цю технологію уже розповідала.

Віктор ІВАНЕНКО

Поштовий саботаж

Завжди, коли бачу в Олексіївці, звертаєш увагу на розміреність життя в ній. Тут усе функціонує, як добре налагоджений механізм, – кожен знає, що йому робити, немає поспіху, напруги. А ось уже другий тиждень спокій олексіївцям і жителям сусідніх сіл, як мовиться, тільки сниться. І винна в тому – пошта.

– Знаєте, ми навіть хотіли дорогу на Новомиргород перекрити, – сказала при зустрічі кадровик і медсестра ПРАТ «Олексіївське», громадська активістка Галина Миколаївна Феліпова.

Як розповіла жінка далі, місцеве поштове відділення починає виплачувати пенсію четвертого числа кожного місяця, але нині з виплатою пенсії творяться незрозумілі дива.

– П'ятого числа люди прийшли, а їм кажуть, щоб розкодилися, бо пенсію привезуть аж дев'ятого, – продовжує Галина Миколаївна. – А люди звикли вчасно розраховуватися за світло й інші послуги, а тут ще й передплата газет на друге півріччя закінчується. Особливо стурбовані затримкою ті, хто без ліків і дня не може прожити. Наприклад, у нас є жінка, яка сама

хвора на цукровий діабет, і дитину-інваліда має, і пенсія в неї – єдине джерело доходів. Як їй виживати?

Але невчасна доставка пенсії, як з'ясувалося, – не єдиний «сюрприз», що його приготувала пошта. Невдовзі з обласної дирекції надійшла вказівка відділенню (і не тільки олексіївському) припинити роботу – не приймати плату за комунпослуги, не оформляти передплату. Олексіївці змушені були телефонувати на «гарячу лінію» голови облдержадміністрації. Там їхню скаргу записали й пообіцяли розібратися. В обласній дирекції, куди теж звернулися, запевнили, що ситуація виправиться найближчими днями, однак на момент підготовки цього матеріалу до друку (12 червня) нічого

в роботі відділення не змінилося. Навіть те, що тут приймають плату за комунпослуги і передплату, не можна сприймати за її нормалізацію, адже платежі не проводяться через касовий апарат і людям квитанції не видаються.

У Володимирівці робота відділення зовсім паралізована. Там забрали весь поштовий кран, тож навіть листа відправити неможливо – немає ні конвертів, ні марок. Коли запрацює відділення, ніхто не знає, але, кажуть, пенсію і періодику привезуть у п'ятницю.

Про те, що останніми роками пошта працює неякісно, відомо, мабуть, усім, але ніколи раніше не доходило до припинення роботи відділень. То що ж сталося? Заступник директора обласної дирекції Укрпошти Тетяна Олександрівна Капустіна, який зателефонував, посиляється на брак кадрів.

– Колишня завідувача пересувним відділенням розраховалася, а її наступниця ще не закінчила навчання, – каже. – Її обов'язки поки що виконуватиме завідувача іншого поштового відділення – раз на тиждень привозитиме пенсію і періодику.

На запитання, чи не є причиною кадрової течуки низька заробітна платня, Тетяна Олександрівна відповідає: ні, і додає: заробітна плата начальника пересувного відділення – п'ять тисяч, а ще ж їй виплачуються преміальні. Про заробітну плату працівників відділень не згадує, а вона ледве перевищує тисячу гривень – менше 50 доларів США. Скажи комусь про це – не повірять, адже на такі гроші прожити неможливо.

На закінчення Тетяна Олександрівна просить зглянутися на їхнє, поштовиків, становище. Зглянутися, звичайно, можна, тільки хто зглянеться на становище людей, які сьогодні ще залежні від пошти?

І останнє. Як стало відомо, олексіївці та володимирівці підписали петицію до обласного керівництва з вимогою відновити нормальну роботу поштових відділень. Якою буде реакція влади, сподіваюсь, зможемо повідомити уже в наступному випуску «Нашої громади».

Валерій М'ЯТОВИЧ

Варто знати

Смартфон замість касового апарата

В Україні підприємці зможуть використовувати смартфони та планшети як реєстратори розрахункових операцій. Тобто видавати електронні чеки, а не друкувати їх через касовий апарат. Відповідне рішення Кабмін прийняв 13 червня.

За словами прем'єра Володимира Гройсмана, нова система дає можливість повністю відмовитися від касових апаратів і щомісячних внесків на їх обслуговування. При цьому бізнес заощадить близько 2 млрд грн на додаткових оплатах.

Це буде сприяти використанню РРО серед суб'єктів господарювання, які обирають спрощену систему оподаткування.

Крім того, це дозволить здійснювати віддалений контроль за розрахунками й оборотом товарів на підприємстві.

Прем'єр-міністр повідомив, що цей пілотний проект буде запущений з вересня.

У багатьох куточках світу прижилися українці. Їх наші люди і в Казахстані. Історики стверджують, що першими з українців там опинилися вислані учасники гайдамацького руху (Коліївщини), придушеного 1768 року. З другої половини XIX століття у пошуках вільних земель в Казахстан перебирається все більше і більше людей з різних регіонів України. Столипінська аграрна реформа сприяла активізації цього процесу. 1917 року частка українців у населенні Ка-

захстан українців, пограбованих нею у ході колективізації, а після війни – жертв своєї операції «Захід» (так називалася депортація жителів Західної України з метою ослаблення національно-визвольного руху). Кампанія з освоєння цілини (1954 – 1960 роки) покликала в

який: як працювати, так працювати...

За словами Миколи Єпіфановича, мешкав він у гуртожитку в Щучинську.

– Щучинськ – курортне місто, – пояснив Коваленко. – Там красиві гори, озера (ми теж купалися в них), чисте повітря, цілющі

що бачив на чужині інтернаціональні шлюби:

– Багатенько українців повиходило там за казахів. І наші чоловіки казашок у жінки брали.

Згадав Микола Єпіфанович і про те, як побував на похороні казахів:

– Помер дід мого друга. По-

може, винця таки наллють. Аж підходить казах, питає, чи мив я руки. Відповідаю, що мив. «Тогда кушай», – запропонував він. «Без ложки?» – питаю. Він мені: «Кушай так. Ты ж руки мыл». Поїв я бешбармаку, три чашки чаю випив за покійного.

– Але мусульманських об-

«Українці в Казахстані багато скоту тримали. Тут стільки не дозволялося»

Плакат із закликом освоювати цілинні землі. 1954 р.

захстану складала 10,5 відсотка. У 1930-і роки там почали будуватися великі промислові центри, що спричинило нову хвилю трудової міграції в цей край. У ті ж роки радянська влада висилала

Казахстан тисячі українців, чимало з них там і залишилися. Багато нашого люду їхало туди на заробітки і в 1970 – 1980 роки.

Микола Коваленко, теперішній житель Володимирівки, – один з них.

– Подався у Казахстан я у 1971 чи 1972 році, – розповів він кореспонденту «Нашої громади». – Перед тим я працював бульдозеристом у вугільному розрізі в Олександрії. Тоді вербували на роботу в Казахстан, обіцяли добрі заробітки, я і зголосився. Прибувши з такими ж, як і сам, завербованими, до Кокчетавської області, влаштувався там у пересувній мехколоні бульдозеристом. Нам поставили завдання вирити в короткі строки котлован – починалося будівництво військового заводу. Я той котлован рив і без вихідних, і ночами. Декого заavidки брали від того, що я добрі гроші мав. А

грязі, мінеральні джерела. Краса!

Вразив Казахстан Миколу Коваленка й великою кількістю українців.

– Якимось мене покликали в аул, щоб розкрити бульдозером глинище. Зустрівся там з місцевими, теж слов'янської зовнішності. Вони питають мене: «Откуда будешь?» «Со Щучинська», – відповідаю. Вони почули мій український акцент, впізнали в мені свого.

– Українці в Казахстані багато скоту тримали, – пригадав Микола Єпіфанович далі. – Тут стільки не дозволялося. Можна було тримати не більше однієї свині, однієї корови.

Також Коваленко розповів,

ховали покійного, сіли поминать. Їжа – бешбармак, це така локшина з м'ясом. І самовар стоїть з чаєм. Дивлюся на це й думаю:

межень у їжі там дотримуються тільки в аулах, – наголосив Коваленко. – Я бачив, як городські казахи і свинину їли, і від ста грамів не відмовлялися.

Про казахський народ у Миколи Єпіфановича – гарні враження.

– Але у начальстві казахів не було, – зауважив він. – Керівники – в основному росіяни та німці. Німців там – теж багато...

Так склалося, що тепер Коваленко проживає у Володимирівці. Він ніколи не сидів без діла, от і нині зайнявся ремонтом помешкання. Зокрема, зміцнив хату зовні бетоном.

– Так воно надійно буде, – запевнив він автора цих рядків, демонструючи результати своєї роботи.

Віктор ІВАНЕНКО

«Тут треба мислити абстрактно»

Закінчення. Початок на стор. 1 – Аяке, пам'ятаю, – каже він. – Це було навесні 2011-го. Ось уже сьомий рік я – тут.

Прошу Юрія розповісти, як прийняли його тут досвідчені працівники, як навчали керувати екскаватором.

– Прийняли мене добре, – запевняє Юрій. – Люди тут дружні, робота. Вдячний усім, а насамперед наставнику Олександрові Профатилу, який навчив мене працювати на екскаваторі. Звичайно ж, спершу було стажування. Наставник знаходився поряд зі мною, показував, розказував, як треба керувати машиною. На перших порах страшно-ваго було.

Цікавився у Юрія, чи довго він звикав до монотонної роботи. Почувши це, до розмови приєднується Микола Загорський, начальник навантажувальної дільниці.

– Робота в Юрі – не монотонна, а творча, – каже. – З нею не кожен впорається. Тут треба мислити абстрактно. У Юрі такі здібності є.

Питаю, до чого тут здатність мислити абстрактно. Загорський пояснює: Юрій вміє рівномірно завантажувати вагони глиною, хоча при цьому бачить їх тільки зовні.

За словами начальника дільниці, це дуже відповідальна робота – завантаження вагонів.

– Якщо вантаж лежить нерівномірно, при русі поїзда може статися аварія, – пояснює Загорський. – Глина ж трапляється різна – суха і мокра, легша і важча. І щоразу екскаваторнику треба правильно завантажити вагон.

– Юра – здібний, відповідальний, добросовісний працівник, – ще раз похвалив наприкінці розмови свого підлеглого Микола Загорський.

Віктор ІВАНЕНКО

Давно минули ті часи, коли кузня була головною виробничою одиницею на селі, а праця коваля вважалася чи не найпрестижнішою. Проте говорити, що ковальство зникло повністю, не доводиться – воно існує і навіть вдосконалюється завдяки ентузіастам. Часто воно служить для якихось господарських потреб, а інколи – як захоплення для душі, і тоді в руках коваля народжуються справжні витвори мистецтва.

В Олексіївці саме завдяки неординарним ковальським виробам відомі батько і син Іщенки – Сергій Михайлович і Михайло. Ми напросилися до них у гості.

Кузня Іщенків – це невелике крите приміщення, де є все необхідне – і горн, і ковадло, і різні пристосування, в тому числі виготовлені власноруч. Наприклад, для холодної ковки так званих завитків із прутів зробили спеціальну матрицю, для розпилу труби під кутом – верстат. Але найбільшою гордістю є

механічний молот. Він неабияк полегшує й пришвидшує працю. Використовується, зокрема, для «відтягування» прутів.

– А раніше нам треба було добряче молотом махати, щоб надати металу необхідної форми, – зізнається батько.

Нашу увагу привертає механічний молот – на заводській він не схожий і приблизно. Виявляється, конструкцію його Іщенки запозичили з інтернету.

– Там пропонується багато різних молотів, – пояснює Сергій Михайлович, – але ми вибрали той, який могли самі зробити. Дещо змінили, дещо вдосконалили. Хороший молот удався.

На запитання, від кого йому передався потяг до ковальства, Сергій Михайлович не може відповісти однозначно.

– До техніки маю схильність з дитинства, – каже, – а щодо ковальства, то потяг до нього передався мені, швидше за все, генами, адже ковалем був мій дід. Після війни селяни старалися все самі робити, тож праця коваля дуже потрібною була.

Захоплення художньою ковкою господар пояснює так. У дитинстві любив малювати. Хотів навіть вчитися на художника, але не склалося. Після нетривалого проживання в місті повернувся в село, працював і завгаром, і слюсарем. Вдома обладнав маленьку кузню. Робив якісь речі по господарству, а потім захотілося викувати лавочку з художніми елементами, ворота, навіть квітку.

Його тішить, що синові теж ковальство припало до душі. Михайло навчається в технікумі механізації на механіка. Щойно закінчив третій курс. Зараз живе вдома і весь вільний час пропадає... в кузні, де ми його й застали. У його захопленні «звинувачу» батька – змалечку бачив, як той розжарює метал, робить з нього якісь вироби. Було дуже цікаво, намагався й собі щось робити в кузні. Але по-справжньому почав освоювати цю професію з чотирнадцяти років. Найкращою своєю роботою вважає троянди. Складність роботи над ними полягає в тому, що треба

викувати кожну пелюстку окремо, до того ж максимально схожою на справжню.

Ми разом роздивляємося його троянди. Якби їх пофарбувати природними кольорами, від живих вони, мабуть, не відрізнялися б. Ще в доробку Михайла – стіл, лавочки, підсвічники і навіть скорпіон. Досконалість майстерності завдячує батькові. Каже:

– Все, що я можу викувати, – це заслуга батька.

Іщенки продовжують вдосконалювати свою кузню. Мріють мати свою ковальську майстерню, в якій можна було б виготовляти речі й на замовлення.

Ірина ПЕТЛЯ
Фото Сергія ЧОРНОГО

За останнє десятиліття мопед став дуже популярним транспортним засобом серед українського жіноцтва. Особливо полюбилися скутери (так тепер називають мопеди) нашим селянкам. Скориставшись тим приводом, що 18 червня відзначатиметься Всесвітній день мотоцикліста (його шанують і власники мопедів), кореспондент «Нашої громади» зустрівся з однією з таких жіночок – жителькою Володимирівки Вікторією Шелест. Щоправда, виявилось, що Вікторія не чула про це свято. Та це не завадило нам приємно (принаймні, таке враження склалося у автора цих рядків) поспілкуватися про скутер і його роль у житті сучасної жінки.

– Скутером ми обзавелися у 2009 році, – розповіла Вікторія Миколаївна. – Сашко, мій син, тоді навчався у дев'ятому класі. Він на канікулах заробив сімсот гривень, я доклала триста, і за тисячу купили скутера. Привезли його з Івано-Благодатного розібраним. Сусіди допомогли Сашкові скласти скутера. Він і катався на ньому селом. Також забирав мене з роботи, бо я

Вікторія Шелест: Якщо працюєш далеченько від дому, скутеру ціни немає

працювала далеченько від дому. Якось син приїхав за мною, і я попросила, щоб навчив мене їздити на скутері. «Сідай і їдь», – сказав Сашко. Я сіла за кермо, син – позаду мене. І я поїхала...

За словами Вікторії Шелест, опанувати такий, як у неї з сином, однопередачний скутер – простіше простого. Особливо з таким, як у неї, досвідом велосипедиста («Я велосипедом їжджу з десяти років»). Вона швидко навчилася вмикати за необхідності і ліхтарі поворотів, і стоп-сигнал. Уміє вона і заправляти скутер паливом, і підкачувати камери.

– Правда, раз в аварію потрапила, – сміється. – Зачепила комбайн, який стояв на дорозі. Син потім полагодив скутера.

На запитання, чи любить швидко їзду, Вікторія відповіла

негативно:

– Для мене швидкість – не наркотик. Хоч мій скутер і може розігнатися до ста сорока кілометрів на годину, я так швидко ніколи не їздила. Лише раз соئتю дала.

– Гарна річ – скутер, – запевняє жінка. – Йому ціни немає,

коли працюєш далеченько, за кілька кілометрів від дому. Куди, питаєте, я їздила на скутері якнайдалі? У Могутне.

Також Вікторія назвала інших жительок Володимирівки, які теж уміють обходитися зі «сталевими конями»:

– Це і Лена Криворот, і Ана Ісадченко, і Надія Протасова. Шпаковські теж купили скутера, але Ніна ще не їздить на ньому. А Вікторія Соболь справжній, з передачами, мотоцикл водить. Її батько навчив їздити на МТ, коли вона ще дитиною була. Вона й на комбайні вміє...

З'ясувавши, що нині скутер Шелестів – у неробочому стані, бажаю Вікторії швидкого закінчення ремонту.

Віктор ІВАНЕНКО

Королівська дієта: що їсть Єлизавета II

У свої 92 Королева Великобританії бездоганно виглядає, веде активний спосіб життя і навіть їздить верхи на коні. Можна бути впевненими, що існує багато факторів, які сприяють її здоров'ю. Однак всі знають, що їжа, яку ми вживаємо, відіграє важливу роль.

Колишній королівський шеф-кухар Даррен МакГрейд стверджує, що чим простіша дієта, тим краще для королеви.

Перед сніданком Єлизавета II випиває чашку свіжозвареного чаю Ерл Грей без цукру. Також з'їдає трохи печива. Снідати їй подобається з чоловіком, принцом Філіпом. На сніданок королева зазвичай віддає перевагу пластівцям і йогурту. Тости вона намащує тонким шаром джему. А ще із великим задоволенням королева снідає яєчною з лососем і трюфелем. Цікаво, що яйця вибирає тільки з коричневою шкаралупою і ніколи – з білою.

Дієтологи радять, що правильного харчування потрібно особливо дотримуватися в другій половині дня. Так робить і короле-

ва. Під час обіду, близько 13:00, Єлизавета вживає білкову їжу і овочі, полюбляє рибу з овочами, відварну або приготовану на грилі. Вона уникає в післяобідній час і на вечерю продуктів, що містять крохмаль. Наприклад, таких як макарони, рис або картопля.

Британська королева також шанує традицію чаювання. Для післяобіднього чаю вона вибирає закуски у вигляді медового та

кремового торта або бісквітного пирога. Також вона любить бутерброди.

Найбільша слабкість королеви – це чорний гіркий шоколад. Також в обід їй Величність може дозволити собі келих солодкого німецького вина, але її улюблені напої – джин і аперитив на основі кріпленого вина, інколи шампанське.

Фрукти, овочі або ягоди, вирощені в теплиці, королева не їсть! Адже вони, на думку фахівців, користь організму не приносять. У червні полуницю Єлизавета їстиме з радістю, а восени категорично відмовиться.

А от банани королева їсть естетично! Вона відрізає верх і низ банана, потім розрізає шкірку, витягує плід, розрізає на маленькі часточки і їсть, нанизуючи на виделку.

Цікаво, що у Букінгемському палаці й досі використовують каstrули та сковорідки 1800 року, з печаткою королеви Вікторії. Одного разу кухар навіть поцікавився, чи не хоче королівська сім'я модернізувати кухонне начиння, але почув, що гроші краще залишити на покупку коней і сідел.

Щоденний прогноз за місячним календарем

більше салатів і тушкованих овочів. Корисний чай із седативних трав: меліси, ромашки, м'яти.

17 червня – день відмови від спокус. Правильно вживаючи продукти, можна заповнити енергією на цілий місяць. Головне – повільно і ретельно пережовувати їжу. Вдалий день для ремонту.

18 червня – добре проводити процедури з омолодження. Дихальні шляхи і горло дуже уразливі зараз. Нирки – тримай-

те їх в теплі і уникайте протягів. Не перенапружуйтеся і не затримуйтеся на роботі.

19 червня – не варто багато говорити, переобтяжувати себе зайвими турботами. Найбільш уразливі – горло і грудна клітка. Корисно кинути курити або хоча б зменшити кількість викурених сигарет. Добре вживати трав'яні чаї. Час для переговорів і встановлення партнерських зв'язків.

20 червня – час реалізувати невикористані можливості. Най-

більш уразлива периферійна нервова система, тому дотримуйтеся спокою, не сильно навантажуйте себе фізично. Утримайтеся від куріння та вживання алкоголю.

21 червня – день провокацій, обманів. Можуть загостритися хронічні хвороби. Небезпечне переїдання. Краще зупинити свій вибір на кашах із цільних круп. У спілкуванні будьте стриманими і терпимими до чужих недоліків.

15 червня – не обмежуйте себе в русі і діях, звільняйтеся від негативних емоцій. Корисно розминати суглоби, масажувати вуха і потилицю. Час для «проривних» заходів в своїй справі.

16 червня – не залишайтеся наодинці. Добре побути на природі, садити рослини, згадувати традиції. Особливо уразливі горло і шийний відділ хребта. Їжте

Ваше здоров'я

Кому не можна їсти томати

Хімічний склад помідорів славиться наявністю в них великої кількості антиоксидантів, вітамінів, мінеральних компонентів і біологічно активних речовин. Усі вони в комплексі здатні справляти корисний оздоровчий вплив на найрізноманітніші системи організму. Однак їсти їх можна не всім, адже для когось вони можуть бути корисними, а для інших шкідливими.

► Хвороби жовчних шляхів. Помідори викликають сильний жовчогінний ефект, тому вживати їх варто з великою обережністю. Особливо небезпечні томати людям з каменями в жовчному міхурі або жовчних шляхах. Кілька шматочків помідора можуть спровокувати сильний напад.

► Алергікам також варто утриматися від по-

мідорів. У когось може початися реакція через органічні кислоти, що містяться в продукті, а у когось – через хімікати, якими обробляють ягоди від шкідників.

► Хвороби нирок. У помідорах міститься щавлева кислота, яка негативно впливає на водно-сольовий баланс організму. Варені і консервовані томати можуть спровокувати утворення каменів у нирках. Тому не захоплюйтеся томатами, краще з'їжте огірок.

► Проблеми з суглобами. І знову вся справа в щавлевій кислоті. Якщо її концентрація в організмі перевищена, то можуть виникнути сильні болі. Тому краще з'їсти кілька помідорів чері.

► Виразка або гастрит. Якщо у вас підвищена кислотність, то відмовтеся від солоних і маринованих помідорів. Та й свіжими краще не захоплюватися, оскільки це може спровокувати загострення захворювання. При загостренні повністю виключіть помідори зі свого меню.

Помідори бувають і такими

А чи знаєте ви, що є помідори чорного кольору? Чорноплідні томати лідирують за вмістом б-каротину, аскорбінової кислоти та інших вітамінів, але ці-

нуються насамперед за свої унікальні смакові властивості. Є у них і недоліки: невисока врожайність, пізньоспілість, низька холодостійкість. А є ще білі, зелені, оранжеві, жовті, ребристі, перцевидні томати. І навіть – томатне дерево! Висота деревця сягає 4 м, площа крони – 40-50 м². Річний урожай цього дива селекції – близько 14 тисяч плодів загальною вагою в півтори тонни.

Тотце то вдова

Кабачки в духовці

2 кабачки, 0,5 скл. борошна, сіль і перець за смаком, олія, 0,5 скл. сметани, 2-3 зубчики часнику, зелень.

Кабачки нарізати кружальцями (молоді можна не чистити). У міцний целофановий пакет висипати борошно, сіль і перець. Скласти кабачки в пакет, закрутити його біля горловини, щоб усередині залишилося повітря, добре струснути, щоб усі шматочки кабачків вкрилися паніровкою. На деко налити 2-3 ст. л. олії. Олію можна не додавати, тоді вийде ефект смаження на сухій сковороді. На деко викласти кабачки і запікати в духовці 15-20 хв. Посеред готування перевернути кабачки на інший бік. Соус: до сметани (майонезу) додати подрібнений часник і зелень за смаком.

Рулетики з кабачків

300 г кабачка, 100 г м'ясного фаршу, 50 г печериць, 1 яйце, 2-3 ст. л. манки, 2 ст. л. борошна, по 1/4 ч. л. солі і перцю, 50 г цибулі, 3 ст. л. сметани, 50 г твердого сиру, кріп.

Натерти половину кабачка на крупній тертці, з'єднати з яйцем, манкою, борошном, додати сіль і перець. Розділити суміш для млинців на 3 рівні частини. Застелити деко пергаментом і сформувати на ньому 3 довгастих млинця. Випікати 15 хв. при 180°C. У процесі млинці перевернути, щоб обидва боки вийшли рум'яними. Один бік випікати не до кінця, так легше згорнути рулет. Нарізати цибулю і гриби, додати фарш і обсмажити все до готовності м'яса. На млинці викласти начинку і сформувати рулети. Приготувати суміш зі сметани, тертого сиру і кропу. Перед подачею змастити рулети цим соусом і підігріти в духовці 2 хв.

Мариновані кабачки

500 г молодих кабачків, 1,5 ч. л. солі, 70 г олії, по 2 ст. л. оцту і меду, 5-6 зубчиків часнику, мелений чорний перець, свіжа зелень.

Кабачки нарізати дуже тонкими кружечками або смужками. Залишити, щоб стекла зайва рідина. Для маринаду змішати подрібнений часник з олією і медом, додати оцет, перець і дрібно нарізану зелень. Злити з кабачків рідину, відтиснути їх руками, залити маринадом і перемішати. Витримати в холодильнику 2-3 год.